

R. Simon

B16

קצו: כל הבשר פרק שמיני הולין ספרות הש"ס

בלם... רב... עבדי... כבוד... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב... רב...

R. Simon, B16, 1, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000.

וימא בחלבו ³⁷³ שרי ובבישול גאסר. ע"כ. וטעמא בתרא עיקר. דאלו טעמא קמא הא אידחי בפ' כל שעה ³⁷⁴ ובפ' ג' מינין ³⁷⁵, משום דכלאים נמי כן הם.

אי חידוש הוא אע"ג דליכא טעמא ³⁷⁶. פי' ע"כ חידוש יש בו כדאמר'. אלא ה"ק שאין חידושו מועיל בו בענין זה לפרשו משאר איסורין שלא ילמדנו ממנו. שאלו היה נוהג בו חידוש כזה, היה לנו לומר שיהא אוסר במשהו דאע"ג דליכא טעמא נמי, ולא ליגמור איהו משאר איסורי דהא אתערובות ³⁷⁷ קפיד רחמנא ולא אטעמיה. ואי משום דכתיב ³⁷⁸ לא תבשל. אכתי דהא לא מוכח דכתיב טעמא. אדרבה אבישול כל דהו קפיד רחמנא ואפילו בישל חלב מועט ביורה גדולה של בשר דליכא טעמא כלל. וכיון דחוינין דבהא לא חזיה רחמנא מידי וגמיר משאר איסורין, וכיון דכן אין לנו לדון לחצאין בזה. ואילו היה טעם כעיקר בשאר איסורין מדרבנן, אף בזה הו' כן. וכיון דהכא חזינא דטעם כעיקר מן התורה. ה"ה דגמרי' מיגינה לשאר איסורין. והיינו דאמר רבא לעולם מבשר וחלב לא גמרי' חידוש הוא, והא דבעי טעמא לאו משום דגמר משאר איסורין, אלא משום דכתיב לא תבשל. דרך בישול אסרה תורה, וסתם בישול יש בו טעם, ומלשונו של רבא אנו למדין דאביי הו' סבר דמאי דבעי טעמא בבשר וחלב, היינו משום דגמרי' משאר איסורין, וכן פרש"י ז"ל ³⁷⁹. ומיהו מה דפרש"י ז"ל ³⁸⁰ בדברי אביי דש"מ דלאו חידוש הוא, דאהכי קפיד רחמנא דומיא דכלאי הכרם דמית' נמי משום כלאים, אין זה נכון. דאפי' חימא דהא לא חשיב חידוש כיון דאיתא בכלאים, הא איכא חידוש דכי תרו ליה בחלבו שרו וכי מבשלה ליה אסור, כדכתיבנא לעיל ³⁸¹. ומה שפרשתי הוא העיקר.

כיון שנתן טעם כחתיכה. פי' טעם הניכר לחיך ³⁸².

דהא בשר בחלב מין בשאינו מינו ואפי' לר"י בעינ' טעמא. וחתיכה עצמה נעשית נבלה ³⁸³. פי' שאף הבשר נעשה חתיכה דאסורה כאלו הוא בשר נבלה ממש, ואין דנין בו כדנין החלב האוסרו, ולכך חזור ואוסר שאר החתיכות לר' יהודה במשהו. דחשיב מין במינו וקסבר אפשר לסחטו אסור כדלקמן. ומיירי בשלא ניער בחילה וניער בסוף כדלקמן ³⁸⁴. שאלו ניער בחילה או כסה קודם שנתנה טעם כחתיכה, הרי נתבטל בתוך הקדרה ככל מין בשאינו מינו ואפי' לר' יהודה, והיינו מתני' דקתני ניער את הקדרה אם יש בו ³⁸⁵ בנותן טעם, ולא מיתסר במשהו דאירי דניער מתחילה. דעל כרחיך לא פליגא מתני' עליה דרב. דהא דלישנא דידיה מוכח דמתני' קאי. מדקאמר כיון שנתן טעם וכו'. ועוד מדלא פרכי עליה ממתני' ונימא דאיהו סבר דמתני' דלא כר"י, אלא דאי כדאמרן. השתא נמי דלא ניער בחילה אומר ר"י ז"ל ³⁸⁶. שאלו לא ניער בסוף לא היו נאסרי' האחרות מחמתה מכיון שאינה נוגעת ברוטב, ובקליפה סגי להו. שכל חתיכה שנאסרה מחמת בליעות איסור אינה אוסרת לחברתה אלא אם כן יש בו רוטב. שאין פליטת החתיכה הזאת שנאסרה יכולה להוליך האיסור שבלעה אלא למקום שהיה האיסור הראשון יכול לילך ולהתפשט בעצמו אלו היה מרובה, אלא בשיש שם רוטב שהרוטב מוליכו ומבליעו. ולפי' זה הא דאמר' לקמן ³⁸⁴. שניער בסוף ולא ניער בחילה, דוקא הוא. וזה בודאי דבר של חידוש. דכיון דס"ל דאפשר לסחטו אסור וחתיכה עצמה נעשית נבלה, הרי כל מה שפולטת אפי' מגופה פליטת נבלה היא, וכיון דשתיהן בתוך הקדרה הרי הם כלם בלח ואוסרת כל אחת לחברתה במשהו אליבא דר"י. ולדין נמי אוסר אותם בס' וכולם נאסרות. ומאי דאמר' לקמן

שניער בסוף, לרבות' אמרי' לה, כי אע"פ שניער בסוף לא יועיל כיון שלא ניער בחילה, שהרי נאסרה ראשונה כשלא ניער בחילה ואוסרת לכולם. וכן דעת רבינו הגדול ז"ל ³⁸⁷ וכן עיקר. והקשו בתו' ³⁸⁸ ומה קמ"ל דהא אשמועי' הכי בפרק גיד הנשה ³⁸⁹. והירצו דההיא דפרק גיד הנשה מיירי שבלע חתיכה זו מחתיכה נבלה, והיה ראוי האיסור עצמו לאסור שאר החתיכות באשהו דהא מין במינו הוא, ולפיכך אף חתיכה זו אוסרת במשהו לשאר חתיכות. אבל כל חתיכה שנאסרה משאינה מינה אין לה לאסור שאר החתיכות שנתן טעם במשהו. ואפי' שאנו דנין כחתיכות נבלה, מ"מ לא עדיפי' מן האוסרה. וכיוצא בו י"ל אוסרין לא אסרנו אותה תאסרנו. וכן אתה אומר ³⁹⁰ במלח ותבלין שנאסר' מחמת שומן חזיר ונפלו בקדרה, הרי הם בטלים בשישם. דכי אמרי' ³⁹¹ מלח ותבלין אין להם שיעור דטעמי' לא בטיל, אלא כשאיסורן מחמת עצמן, אבל אלו דינם כיון שזמן חזיר שאפי' ³⁹² תאמר שנעשו חתיכה דאיסור, אין דינם אלא כחתיכה של חזיר. ולהכי אשמועי' רב בבשר וחלב אין לומר כן, דכיון דהיתר והיתר הוא ותערובתן אסורן, כשנאסר הבשר מטעם חלב של היתר, אם אתה אומר חז"ל אין דנין את הבשר כדנין חלב האוסרו, אלא הוא כחתיכה נבלה, דכיון שדבר של היתר היה האוסרו אין זה אלא גזירת הכתוב שנעשה נבלה כל בשר שקבל טעם חלב בבישול. וזה טעם נכון עד מאוד מדברי ר"י זקן ז"ל.

גירסת רש"י ז"ל ³⁹² לימא פליגא דרב ³⁹³ אדרבא דאמר רבא וכו'. ופי' ז"ל לימא פליג' אדרבא דאמר בפרק גיד הנשה ³⁹⁴ וכו'. והקשו עליו ³⁹⁵ האיך אפשר דפליג. רב אההיא דהא היא אליבא דרב אמר' רבא, ה"ל לאקשוני דרב אדרב. ומסתברא דלאו קושיא הוא. משום דאביי עביד התם אוקימת' אחריני אליבא דרב. ואמר' הכי לימא פליגי הא דרב אפירושא דרבא

דפי' התם מימרא דרב, ותהי מימרא דאמר רב התם כדפי' אביי ולא כדפי' רבא. ובתוס' גרס' ³⁹⁶ כגירסת מקצת הספרים ³⁹⁷ שגורטין כאן רבה. ופי' ר"י ז"ל ³⁹⁸ דהא דרבה איתא במנחות פ' הקומץ ³⁹⁹ גבי נתערב קומצא בחבית', ר"י אומר נתער' מנחת כהנים במנחת כהן משיח וכו', דאמרינן בגמ' ⁴⁰⁰ וכי נוגעין ⁴⁰¹ זו בזו מאי הוי מין במינו הו', ואמר' אמר רבה קסבר ר"י כל מין ומינו וד"א וכו'. ומיהו עדיין קשה ⁴⁰² לכולהו נוסחי'. למאי דקס"ד השתא אמאי לא מקשי' לרבא או לרבה ממתניתא דלקמן ⁴⁰³, דתנינא אליבא דר"י בהדיא מאי דאמר רב הכא. וי"ל דדילמא לא שמיע ליה ברייתא דלקמן. ותדע דרב נמי לא שמיע ליה, דאי לא לימא הלכה כר"י וגובי' למה ליה. ועוד י"ל דברייתא דלקמן משמע שאין בה רוטב לבטל החתיכה, מדקתני סיפא וחז"א עד שתתן טעם ברוטב ובחתיכות ובקיפה ⁴⁰⁴, מכלל דליכא ברוטב כדי לבטל.

א"י קסבר אפשר לסחטו מותר. פרש"י ז"ל ⁴⁰⁵ איסור שנבלע בהיתר ונתן בו טעם ואסרו, ואפשר האיסור הנבלע בו לסחוט ⁴⁰⁶ ממנו וליחלוק ⁴⁰⁷ לעצמה כגון שנפל הנאסר בהיתר אחר מרובה ונסחט ונחלק שם כל האיסור שבלע, ואין בו כשיעור לאסור זה ההיתר האחרון. אם נאמר שהותר הנאסר מפני שנפלט ממנו כל האיסור. ונהי דאסור לעשות כן לכתחילה לפי שאין מבטלין איסור לכתחילה, מיהו דיעבד שפיר דמי ושרינן לאכול את הראשון. ע"כ. וכן כתבו תו' ⁴⁰⁸. ודברי תימא הוא האיך אפשר לומר שיהא שום דבר שבלע איסור ונאסר חזור ונסחט ממנו כל האיסור השעם שבו, ויחזיר שיהא מותר באכילה. ומורי' ז"ל אומר ⁴⁰⁹ בשם רבינו הגדול ז"ל ⁴¹⁰ דאפי' למ"ד אפשר לסחטו מותר, לא נאמר להתיר באכילה הדבר שנאסר בתחילה. אלא שגדון בו מיתה להקל שלא יהיה אותו הדבר הנאסר חזור כחתיכת נבילה. שאם נפל במינו שיאסור כמין במינו אע"פ שנבלע

התוס' שם בסחמא. 399 כב. א. 400 שם. ע"ב.
 401 לפנינו שם: בולעות. 402 כן ה'ק' ות' בחוס' שם ובתוס' הראש'. 403 בע"ב. 404 לפנינו: ובקיפה ובחתיכות. 405 בדי' ומו' ובדי' אי.
 406 ברש"י לפנינו: ליסחט. 407 ברש"י לפנינו: וליחלוק. 408 בדי' אפשר. 409 כ"ה בח' הרשב"א בשם הרמב"ן. 410 כ"ה בח' הרמב"ן

ועיי' לעיל צו. ב תוד"ה אפילו. 387 כ"ה בח' הרמב"ן. 388 כ"ה בתוה"ב שם ז. א. 389 לעיל ק. א. 390 כ"ה בתוס' בעי' ד"ה אמאי ובח' הרמב"ן והרשב"א בשם התוס' ובתוה"ב שם. 391 ביצה לח. ב ושם ל"ג מלח. 392 בדי' לימא. 393 כ"ה בכ"מ ובדק"ס. ולפנינו וברש"י ליתא. 394 לעיל ק. ב. 395 כן ה'ק' ות' בתוד"ה דאמר ובתוס' הראש'. 396 ל"ג. 397 כ"ה בכ"מ. 398 כ"כ

מדבר שאינו מינו, או דנבעי ששים נגד כולו וכדאמר'י הכא. דאי קסבר אפשר לסוחטו מותר, חתיכה עצמה אמאי נעשית נבילה לאסור שאר חתיכות כלל, שהרי החלב שנבלע בחתיכה כבר נסחט כאן ואין בו כדי לאסור דהא איכא ס', וכל מין בשאינו מינו בס' בטיל לר' יהודה. ואי משום גופא של בשר שנאסר בחתיכה, הא אמרת דאפשר לסוחטו חוזר להתירו לענין שאינו אסור כלום מחמת עצמו. ואין לדון בו כדין עצמו אלא כדין דבר האוסרו וכדפי' רש"י ז"ל גופי' 111, וכן עיקר. ומיהו קיי"ל 112 דאפשר לסוחטו אסור. כלומר שאפי' אתה דן שנסחט ויצא ממנו כל האיסור שבלע, אינו חוזר לכמות שהיה, אלא הרי הוא כאלו חתיכה דאיסורא. ודינו לאסור תערובתו כאלו הוא אסור מתחילת ברייתו. הן לענין איסור מין במינו, הן לענין דניבעי ס' כנגד כולו לעולם. ואפי' נפל באלף קדרות בזה אחר זו. ונראה דברי האומרים 113 דמאן דסבי' ליה אפשר לסוחטו מותר, לא אמר אלא בבשר וחלב לפי שתערובתן אסורין, וכיון שתורו ונפרדו ונסחט טעם זה מזה חוזר להתי' ככלאי בגדים דעלמא. אבל באיסור גמור שנותר בהיתר ואסור, שאפי' נסחט ונפרד ממנו האוסרו יש כאן איסור לפנינו באותו אסור מיהת אין לדון בו שיהא אותו שנותר בו חוזר להתירו, וכ"ש לדברי רש"י ז"ל 114.

בשר אסור וחלב מותר. פי' 115 בשר אסור שאין בו ס' כדי לבטל טעם החלב. וחלב מותר שהרי יש בו ס' לבטל טעם הבשר.

ואי אמרת 116 אפשר לסוחטו אסור חלב אמאי מותר חלב נבלה הוא. פי' שהרי החלב המועט שנבלע בבשר הכל טעם בשר ונאסר משום בשר בחלב. ואפי' תאמר שאותו טעם הבשר שקבל נסחט ממנו ונתבטל בחלב שביורה, הא אמרת אפשר לסוחטו אסור, והחלב שנבלע בבשר דינו כחלב נבלה גמור וחוזר ואוסר את החלב שביורה במשהו אליבא

בסוף המסכת. 411 שם. 412 כ"פ הרמב"ם בפ"ט מהל' מאכ"א ה"ט והרא"ש בס' וכו' בחוה"ב שם וכו'. ובשו"ע יור"ד סי' צב ס"ב. 413 כ"ה בחי' הרשב"א. ועיי' חו"ד יור"ד סי' קו סק"א. 414 עיי' פנ"ש ד"ה בשר ובדק"ס. וכו' בבית הבחירה. 415 כ"ה בדק"ס. ולפנינו: סלקא דעתך. 416 לפנינו: התם דאמר קרא לא תבשל גדי בחלב אמו.

כשחוזר תפלוט בקדרה ואוסר את כל הרוטב שבקדרה במשהו. הילכך צריך בקדרה שני ששים, א' מרוטב כנגד החתיכה האסורה שנפלו שם, וס' א' בחתיכת הבשר כנגד הרוטב הנבלע בחתיכה הנבלה שמשערינן בו כנגד כל החתיכה. והקשה עליהם ר"י ז"ל 122 דאם כן מאי האי דמתרצינן גדי אסור רחמנא ולא חלב, דהא מ"מ לא גרע האי חלב מרוטב שבקדרה הנבלע בבשר נבלה שחוזר כמותה. ואם אין שם בשר של היתר שאינה מינה לבטלו, שחוזר הרוטב שהוא כנבלה עצמה ואוסר שאר הרוטב כמין במינו. אלא דאי מדברים אלו אנו למדין שאפילו לדברי האומר 123 בכל איסורין דעלמא חתיכה עצמה נעשית נבלה, אין דנין אותה אלא כדין האוסרה, וכיון שהאוסרה לא תאסר הקדרה לפי שאינה מינה, אף היא לא תאסור. ולא אמר הספר כשהחתיכה נ"ג משום דאפשר לסוחטו אסור, שיהא האוסר נידון כאילו הוא אסור מעצמו, אלא בבשר וחלב בלבד מן הטעם שאמרנו למעלה 124. ולפיכך כשאמר הספר גדי אסור רחמנא ולא חלב, שאין אומרים בחלב אפשר לסוחטו אסור, אע"ג דע"כ נאסר החלב הנבלע בבשר דלא סגי' בלאו הכי, מ"מ כשחוזר ונפלט בשאר החלב אינו אסור. במשהו ואפי' לר"י, לפי שאין דינו אלא כדין הבשר שאסור. וכן אתה דן בכל איסורין שבעולם, אע"פ שנאמר בהם חתיכה עצמה נ"ג, שאין ההיתר שנאסר חוזר ואוסר אלא כדין האיסור שבלעו. והוה הפרש 125 שיש בין הלשון שאמרנו בשמעתינו אפשר לסוחטו אסור, ללשון האמור בעלמא חתיכה עצמה נעשית נבלה, כי לשם קראוהו שנעשה, כשם האיסור שאסרו, ובכאן אמרו אפשר לסוחטו אסור, שנידון הוא כאיסור גמור כאלו נאסר מתחילת ברייתו. והוה נ"ל כפתור ופרח לפי שיטת ר"י ז"ל.

כגון שנפל 126 לידה רותחת דמבלע בלע מיפלט לא פליט 127. לפי פשטא נרא' דה"ק מבלע בלע

422 כ"ה בתוס' שם. 423 ר"ת לעיל ק. א תור"ה בשקדים. 424 קח. א ד"ה אי קסבר. 425 עיי' בחי' הר"ן בסוף הפרק. 426 לפנינו גוסף: לתוך. 427 לפנינו: מפלט לא פלט. 428 צ"ל: ר"ש ז"ל, שהרי דברי ר"ת הובאו אח"כ. וכן הביאו קו' זו בשם רבינו שמואל, בסה"ת שם ובחי' הרמב"ן, הרשב"א והר"ן. ובתוס' ד"ה שנפל וכן בתוס' הרא"ש הביאו קו' זו בסתמא אבל המשך הדברים בשם רבינו שמואל. 428 ועיי' בשו"ת מהר"ח אור זרוע שכ'

מה שבהוין, ומיפלט לא פליט כלום בעוד שהיורה רותחת עד דניה מרתחתו כדמפרש ואיל. ולפי' כשמגעילין כלים היה צריך להשהותן במים עד שיגיוחו המים מרתחתן, שהרי אין פולטין כלום עד שיגיוחו המים מרתחתן. והקשה ר"ת ז"ל 128 שהרי דבר הנראה לעינים הוא שאם נותנין ירק בתוך קדרה רותחת שמשנתה מראית המים ומוריק, וכן משנתה מראית מים שבקדרה כשנפל שם בשר שזמן 129. ועוד שאין אנו נוהגין להניח הכלי הנגעל במים הרוחצים עד שיגיוחו, ומנהגם של ישראל תורה. לכך פירשם ז"ל דה"ק מפליט לא פליט בעוד שבוטלע. היינו דפרכי' סוף סוף כי נח מבליעתו הדר פליט, כי כשיהא שבע מבלבלע חוזר ופולט. והכי זייק לישנא דאמרינו כי ניהא, ולא אמרינן כי ניהא, כלומר כי ניהא היורה מרתחת'. ומשני כשקדם וסלקו לאיסור כהם שיגיה מבליעתו. וכן פי' ה"ר שמעיה ז"ל 130. ולפי' היה אומר ר"ש ז"ל 130 כי כשמגעילין כלים אסורים, צריך להשהותן במים שעה גדולה עד כדי שיהא להם שהות לגמור בליעתו ולהזור ולפלוט אחרי כן. והקשה ר"ת ז"ל 131 שזה דברי תימא הוא כי מי יוכל להיות בסי שידע שיעור זה. לכך פי' ר"ת ז"ל מבלע בלע מפליט לא פליט, מה שבלע עד דניה' רתיחת המים, אבל מה שיש בו מעצמו מיד הוא פלט. ואפשר להלום לשון רש"י ז"ל 132 כפי' הוה, שכן לשונו הא דאמר רב לעיל בשר אסור חלב מותר, בשנפל 133 אותו זית לתוך קדרה 134 רותחת דמה שבוטלע אינו פולט, שכ"ן שאינו נח מרתחתו 135 אינו פולט, עכ"ל. ומדקאמר מרן ז"ל דמה שבוטלע אינו פולט, יש לדון דהא דהדר אמ' ז"ל שכל זמן שאינו נח מרתחתו אינו פולט. היינו שאינו פולט מה שבלע. ואף לפירושו של ר"ת ז"ל יש לנו לומר שאין להגעיל כלים במים אלא כשיש במים ס' כנגד הכלי שמגעילין בו, ושיגעילו אותם בזה אחר זה, שאם לא כן הרי

דאין ראי' מירק ובשר שמו, שאף ששמי'ן אותן ברותחין שבכ"ש ואפי' בפושרין וצונגין משנתה מראית המים עד שמוריקין ונראית השמנונית על המים. 429 כ"ה בתוס' שם. 430 כ"ה בתוס' ובתוס' הרא"ש ובסה"ת שם ובחי' הרמב"ן והר"ן. 431 כ"ה בתוס' ובסה"ת ובחי' הרשב"א שם. וכו' בס' הישר (מהר" שלזינגר) סי' תעת. עמ' 286. 432 בד"ה והכא. 433 ברש"י לפנינו: כגון שנפל. 434 ברש"י לפנינו: יורה. 435 ברש"י לפנינו: מרתחתו.

לפי 6

6

רנט

הרשבי"א

סימן תצה-תצו

שו"ת

יודות, שלא נודע שנחטש מהם איסור הבלוע, דין פשוט וענין מבואר. וזה כמה אנשים אמרו לי בשם הכותב שתמה עלי כמה שאמרתני שחתוכה עצמה אסורה. אחר שאני דן שאינה נעשית נבלה ואינה נאסרת אלא מתמת מיעוטה שאין בה כדי לבטל, עכשו שנתוסף הדין הוי יש בו לבטל. אמרתני אם כן מצינו הגעלה באוכלין. ואמרו לי משמו אין הכי נמי אם נעשה כן בשוגג, אבל לכתחילה אסור לפי שאין מבטלין איסור לכתחילה. אמרתני זו קשה מן הראשונה שאין אומרי'ן ביעה ה' ע"ז אין מבטלין איסור לכתחילה אלא כשמבטל האיסור ואלו, אבל לסחוט את האסור ולהוציאו מתוך היתר אין זה מבטל איסור, אלא מכשיר את היתר ומפריך ממנו האסור, שאם כן בטלת כל הגעלה וליבן וסיתת הכתל. אלא דברים אלו בטלים ואסור לשמען. והטורח בסתירתם ובטולם כמוציא זמנו לבטלה.

תצו

נכפל במיוחדות לדמבין סוף סי' קנ"א

ומה שכתבת בקפילא נחלין צו, אן שנראה לך יותר מיושב כדברי מי שאומר דדוקא קפילא נארמאן ובמסיה לפי תומן, ומן הטעם שאמרת לפי שאותו חוש לפעמים משתנה וכובד כמו שיקרה לחו"מים.

אני כבר אמרתני נחת הבית האריך בידי ש"א דף טו, אן שיש לחוש לדבריהם. אבל ראיות מכריחות יש דקפילא לאו דוקא, מדאמרינן נחלין שם בשלמא תרומה טעם לה כהן ולא אמרינן טעם לה קפילא כהן. ועוד מדאמר רבא אמור רבנן בטעמא ואמור רבנן בקפילא, מין בשאינו מינו והתרא בטעמא מין בשאינו מינו ואסורא בקפילא. אלמא מדחלקן שמע מינה טעמא היינו טעם הנדגש לכלל בני אדם ולא אמרו קפילא אלא ארמאה וכדי שלא ישקר. וטעמא רבה איכא, דדבר זה מדרבנן הוא. וספקו לקולא. וההוא טעמא דכתב מר ישגת ביה מר. דאם איתא אף הקפילא מקבל מקרה התמורה בתגבורת המרה ומכל מקום ראוי לחוש.

תצו

נכפל במיוחדות לדמבין סוף סי' קנ"א

ומה שנמתק לך כמי שנכנס לביתו של גוי ויש שם כלים קרובים לחודשם, ונמתק אם הם

ועתה אשוב על קצת פרטי הדברים אשר באו בקונדוס ושהוספת השאלה בהם. אמרת שהסכימו כמה מן הגדולים על מה שאמרתני אני דאין אומרי'ן חתיכה עצמה נעשית נבלה נחלין קמ, אן אלא בבשר בחלב. עמוד על חברי נחלין בידי ש"א ה, אן כי גם כן בחבתי אני בשם רבינו אפרים ז"ל. והוצק חן על שפתיו כי יש בדבריו ראיות חזקות כראי מוצק. ומה שנמתק לך אם אותה חתיכה מצטרפת לבטל את האיסור. נראה לי שגם היא מצטרפת לבטל את האיסור, תדע שאם היה אפשר לסחטה היא עצמה מותרת, ועד כאן אי אתה אסרה אלא שאי אפשר לסחוט את האסור שבה. והלכך להעלות את האסור מצטרפת שהיא עצמה מותרת היא. ואם אתה אומר שאינה מצטרפת לבטל אף אותה עשייתה נבלה דהא בהא תליאן. וזה נראה לי כדור, והרי זה ככתל שאמרו נחלין צו, ע כחל בששים וכחל מן המנין וכחל עצמו אסור.

תצה

ומה שנמתק לך גם בחלב שנפל לקדרה ואין בתבשיל שבקדרה ששים ונאסר התבשיל, ואחר כך נפל לתוכו התר ורבה עליו אם מותר אם לאו.

תחלת כל דבר אצטריך להקדים הקדמה אחת, והיא שחתוכה שבלעה איסור ואין בה לבטל את האיסור אי אפשר לחזור ולהחירה לעולם. שהרי היא עצמה נאסרה כודאי מחמת מה שבלעה, ואע"פ שאתה מרבה עליה כל היום היא באיסורה עומדת דאי אפשר לעמוד על האיסור הבלוע אם יצא מחוכה אם לאו. ומעתה אם אותו התבשיל הוא מרק לבד שנמחה לתוכו שומן ורוטבו של בשר, ונפל לתוכו חלב ונמוח ונאסר מחמת מיעוטו. אם נפל בשוגג לאחר מיכן לחתך אותו תבשיל היתר ורבה בין הכל על החלב, הכל מותר. שהרי לא נאסר תבשיל זה מחמת בלע אלא מחמת הערבות, והרי רבה עכשו היתר על האיסור. ודין זה נוהג בין בלח כגון יין בין בנפל לתוכו קיתון של מים. בין כיבש וכיש כגון חטים של תרומה שנתערבו בפחות של חטים חולין ואח"כ נתערבו עליו חולין. אי נמי בשבטל חשיבות האיסור כשנתפצעו האגוזים ונתפרדו הרמונים. אבל אם אותו תבשיל הוא דבר שנאסר מחמת בלע כגון תבשיל שיש בו חתיכות בשר או ירקות וכיוצא בהן שנאסרו מחמת בלע, אי אפשר להחירי אותן חתיכות ואותן

הפד

פלת

הלכות בשר בחלב סימן צב

ברתי

וא"כ פלט שמונית ואוסר, כל צורה גדולה כל איכא מ', נק (סעיף ג') (התיבת האיסור ראויה להתיבד. ובבשר לומר דמלג הנבלע וחזר ונפלט נעשה נבלה, כיון דיש ספק אולי הראויה להתכבד (פי' ק"ט ס"ט, פ"י מה ש"ק י"ט): לא נמ ולא פלט, ו' לא נעשה נבלה, [ד]מסקינא לא אמרינן לחודא שרי והאי נעשים נבלה, ואינו אוסר כל צורה. ואמי שפיר, ודוק: (סעיף ד') (יא) אלא בבשר בחלב. דהאי לחודא שרי והאי לחודא שרי, ובחזיבון יחד

תי אחר
מדות
זחריה דו
בחרי נפס
תי

אמנם סף כי שמועמו מכוונם
זנה, לעני' אין גרין [לזה], כולח מעם חלב אמורה ואם לאו מותרת ואם לא נמצא אסור (כפי אפרס נפוס' ק' ע"ט) דמיקף דלמא חלג נופל נכסו עובר כוכבים שישעום ונפסוך עליו משוערים בששים ד"ה נפסקס, ט"ו ס"ק ט', ש"ך כל מחיכות לצית הספק, ולא (עכ"ל רמב"ם): הגה יש מולקין וסבירא לכו לאינו מועיל מה ס"ק י', פ"י מה ש"ק י"ט): ידע חיוב, א"כ מיכף נמערב שוער הקדירה אם לא שיער מיד שנפל האיסור (טור) והכי

נכחו:

מחילה מחיבה, [ואולי] ולא נודע חיוב [האיסור], והוי ליה ג. בשנאסרה ההתיבה מחמת החלב נעשית כל ההתיבה איסור ואם בשלה עם מין זמני וחזר במרי' נפל אחרות צריך ששים לבשל כולה ואם מכירה משליכה והאחרות מותרות ואם אינו דער מוכר, ומוז איסור מלידה הרושב מותר וכל ההתיבות אמורות (אם התיבת האיסור ראויה להתכבד: לאות היתר, וא"כ פשיטא ד. לא אמרו התיבה עצמה נעשית נבלה (יא) אלא בבשר בחלב אבל לא בשאר דיכול לנער אח"כ. ומיירי אסורים כגון כוית חלב שנבלע בהתיבה ואין בה ששים לבשל ובאסרה ואחר כך נחמיות קטנות דליקטו בישראל עם אחרות אין צריך אלא ששים כרי כוית חלב [וחזו אפילו התיבה עצמה מחילה הכלויה להסכב,

ואפילו [אי מיירי נחמיות] גדולות [נמי נחמ] לזכר קח משטא דרענן ולא חממיו. ואפילו ימא דמא הגלוע הוי חלג, וא"כ הוי ליה מין צמאיו מינו ואינו נפל חז במרי, מ"מ וכו' (דק) לדעת הטור (פי' ק"ט ס"ט) [רק] מדרענן שאם יבטלם יתן טעם. ונפרע [לכן] לא שייך זה, דמא מנער הקדירה וליכא טעם, ונאיכא טעם צמא אסור, וא"כ הוי ליה מין זמני, ומיקף צריג נפילה טרם שיקן טעם לחזירו חז במרי נפל, ומוז איסור לאות היתר, ולא שייך מחילה נעשית נבלה דכולו היתר, ומחמת הגלוע הרי נוער הקדירה. ואמי שפיר, ולק"מ. וצדור דמיקף חז במרי נפל, ואפילו נבלה גופא נפל. ומחמת הטעם נוער, ודוק: ולא קשיא ליה איך שייך צטול, ו' (ד)כיון דיכול להסדר ע"י טעמות עכו"ם. דמיירי [ש"ס] הרכה מחיכות קטנות, וכי יעטס הכל וסבירא וז' נ"ל נכמה דוכמי, כפירות הנפלים מרקסס דכמו דנעילי, דלף דמנינו למקיס. ועיין צו"ט. סמן ממ"ז ג"ל ג"כ סנה

תי ע"ג
הסתיחה
שליקטו אסור
החתיכה

(סעיף ד') וזו התיבה עצמה חוזרת וכו'. האמרוים הקטו לקמן פי' ק"ו (סעיף ה') פסק [המתנה] דמ"מ חמילה אסורה. ואולי איירי לקמן זמני צמאיו מנינו, דזכר איסור מוכר, [על כן] משך דלעת הממחיק. חלג כל' מיירי

דעת יהונתן

17. דברים אלו אינם מובנים, דהא החלב שנבלע בחבשר נעשית טעמה קטילה לא מהני, יעירי שכתב דאף אי לא נשאר בו אלא נבלה ודאית, ואין כאן ספק רק דלמא לא נח מרתיחה ולא נפליטה משחו מי"מ אסורה החתיכה (כרוט טעם)
18. לתוך החלב שכירה (כרוט טעם)
19. וכן כחבתי במשבו"ן ס"ק ו', ומבריו למוצי דהמחבר איירי ביש (ובדעו בהגותו על הש"ך ס"ק י"א הבא ג"כ דברי הפליט אלו העיר ג"כ מדברי הש"ך חלג הוי מב"מ רק עם בשר שמן הוסיף דבבי סימן הנזיל מבא שם דגם עם בשר שמן הוי מבשאי"ט). גם לפי המבואר בש"ך סי' ק"י (דניי ס"ט) אות כ' וב"א דספק דרבנן הו"א שאחזק איסור דרבנן ספיקו להחמיר, לכאורה ג"כ כאן חתיכה הראשונה באסורה קיימי, ולא דמי לגשך בטי צ"ח (סעיף ב'), דשם לא אחזק כלל איסור דאמרינן בנפילות האיסור מיד נתבטל בטי, ואורבא יש שם להמאל חזקת היתר. וכן מתבאר מדברי הכותי סי' צ"ח ס"ק ו', אבל לא ביאר שם יפה כמ"ש. וכדברי מנין דברי הרשב"א במשמרת הכתי דף צ"ח ע"ב (כ"ד ש"א ט' ע"א) שכתב בזה"ל כיון שנאסרה כרי ודדאי נאסרה, וכשנפלה לקדירה אחרת אין אנו יודעים שנאסרה ממה כל האיסור ומספק אין אנו מתירין שאפילו בחבל דרבנן אמרו כן ותדע לך כו', ולפיכך מן הספק אסורים לאור מכן כמה קירות כיו אחר זו ומשערין ככולה בכל אחת ואחת, ואף בחתיכה זו שנאסר מחמת בליעות איסור הדין כן כו' יעירי, הרי דיעק: ה"עם כאן שכבר נתחזק שנבלע בחתיכה איסור מחזיקין אותה כן ואוסרת כמה קירות זה אחר זה, אף דהחבשילין שבקירות יש להן חזקת היתר, וצריכין ס' אף במין זמני, ועי"כ כיון שנחזק עם א' בלוע איסור בחתיכה שנפלה בקירות. וצ"ל דאין כונת הפלתי משום ספק דרבנן, רק סוכר

תי (כרוט טעם)
21. וכמו שכתב הפרי"ח ס"ק ט' להכריע מטעם זה כחומ"א דאינו מועיל מה שנוער הקדירה אח"כ.
22. מ"ש איסור חזרה זה אינו לפי"כ הבי"ב בעצמו בטי' ק"ז דאף

בשלב צבצר דהוי ליה מין צמינו, כמ"ט רשב"א²⁴ בשעממא לירך שמתבשל (י"ז ע"ט ד"ה הא דאמרינן, ג"ס ע"צ ד"ה אמר אביי, ואל"כ דצ"י מודה צבוצ בטל, וליכא כלל רק איסור דרבנן, ופסק מקבילין²⁵ גם דה"ל לני דבפירא ליה אפשר לסתמו אסור או מומר, היינו אס. איסור נפלט לגמרי או נשאר קלמ, ועיין מוספות שעממא [גיר'ן] (י"ז ע"ט) [ד"ה] אלא מעמה נפל לקדרה אמרת וכו', דחצו דמוחלט הוא לנפק כולו ואין לאסור מחמת בלוע, ואל"כ כיון דחלקו הפוסקים אי אפשר לסתמו אסור או

ברתי

(יב) חוזרת להיות מותרת. האסורים חמיה נעשית נעילה (סוס) וסמי' ומקדכי כמ"ט דה"ל (ספק) [מק האמרוניס] וכן המנהג פשוט ואין לשנות דוחק אס האסור כולן, ואינו אסור, וליה נמכוין המחבר לקמן בסימן ק"ו (מס' פ"א), ע"ש:

(יב) חוזרת להיות מותרת: הגה נטו' ו"ח דאמרינן צל לאסור הקדרה, צהא מקבילין

עממה מומר, ר'טו לומר שלא לאסור הקדרה.²⁵ אצל לגוף

החמיה דה"ל באיסור קיימא, הו"ל [מק] עליה שם אסור,

והו' כוונתו [ב]סומן ק"ו, ע"ט, ודוק: וטו' ו"ח דאמרינן בב' איסוריהם וכו'. והפרי חדש (פ"ק י"ז) הכריע בן מלאית הכ"ץ (מ"ג ע"ט) מירושלמי דרגס צעלה (פ"ג ע"ט) גריסין שפלו למוך עדשים כמה ידעה, ר'ז אומר כנגד כולם, ור'ז ישמעאל [צ"ל יוסן] אמר כנגד נופלים, והיינו משום דחמיה נעשה נעילה ס"ל לר'ז כנגד כולם, ש"מ דס"ל חמיה נעשית נעילה בכל איסוריהם. וקושיא זו גם לראש"ז צהשמות (פ"ט ע"ט) דס"ל לא אמרינן חמיה נעשית נעילה רק לחמן דאמר מין צמינו לא בטל, אך דס"ל [לר'ז] כנגד כולם מיוצבא, דהא ר'ז ס"ל דטעל, ומ"מ חמיה נעשית נעילה. אב"ד נראה ללא קשה מידי

ח"ט ב"ד
ח"ט ב"ד
איסורים

דלדריצה חיליה דרבינו אפרים מהא, דהא ר'ז ס"ל כולין (ק"ט ע"ט) מין צמינו לא בטל, [ואי] חמיה נעשית נעילה הא הוי מין צמינו, ומינה למאן דאמר (ר"י צמות) ק"ט ע"צ ד"ה אמאי, ותי נקוה"כ סי' ק"ז לט"ו ס"ק ט"ו) דר'ז האסור מחמת דבר, על שם אומרו מין נקרא, ולכך עדשים שנאסרו מגריסין על שם גריסין נקרא, והוי מין בשאינו מינו, אצל לר"י ורשב"ס (ג"ן מ"ג ע"ט, ורשב"ס ק"ח ע"ט ד"ה ויח' וצמות) שם) דס"ל דהוי מינו, קשיא, ודוחק לומר דמחמת גריסין דרבנן, והוספות פירשו לעיל ומלא שילחי צילא (לי"ט²⁶ ע"ט) דמטמע דאף דרבנן מין צמינו לא בטל. ודבר נראה דס"ל דמד דחצרתה לא חיליא, דעמ' הרשב"ס (מסכ"ח ב"ר ע"ט ח' ע"ט ונקרי שם ר' ע"ט, ומדושו ק"ט ע"צ סוד"ה קסני) דאף דאין חמיה נעשית נעילה מ"מ אפשר לסתמו אסור, ואל"כ הך עדשים נאסרו מחמתה מגריסין, וצ"ב אין חוזרין להחיק, ואף דמרה עליהן עדשים נעשית נעילה נעשה כמ"ט מהרי"ק (שו"ט ק"ט אומ' ג') להדיא דרביס קוצרים דהוא דאורייתא. ויש נפקא מיניה טובא לדינא אי דאורייתא או דרבנן נעמה דברים. והנה במוספות מולין דף ק"ט ע"צ ד"ה אמאי כמעט המוספות להדיא ח"ל והלא צעלמא חמיה נעשית נעילה מדרבנן ולר"ן ס' נגד כולם, דמהמורה לא נריך ס' אלא כנגד האיסור העצמו וכו', עכ"ל. אצל דבר קשה²⁸ דל"כ מה הקשו דף ק' (ע"ט) ד"ה טקדס וכו' לר"י דאמרינן צל אסורים חמיה נעשית נעילה, איך הגיעו לני מדין יורות הגדולים וכן בדרך ק"ט הכ"ל ד"ה שפול כו' כמעט נמדון דלא אסרה המורה רק צמ יומא, לא הגיעו רק פליס קטנים צמון גדולים דהוי ס' וכו'. והצד המורה דהא דבר מורה אין חמיה נעשית נעילה כלל, ומוספות²⁹ קומרים את דגרייס צמד שמעמא.

לחאמרינן
אסור הוא
חז"ל

דעת יהונתן

דבאיסור דרבנן סמכין אמקילין ואומרין שהאיסור נסחט בודאי, סס"ק א'. ועיי"ש בפלתי שמישב דברי החוסי' ולא חקשי מהך אבל בפרי מגדים (שפ"ד ס"ק י"א) הסב דעת הפלתי משום ספק סוגיא דבציה.
דרבנן, וקשה כ"ל (ברוך טעם)
24. ע"י בפרי חדש סי' צ"ח סס"ק ז' ד"ה גם מ"ש דחלב, דכל ביטול, ועל כרחך צריך לומר דנמחה היטב והוי כלו או שהסידן ולא נשאר רק הטעם, וא"כ לא שייך בה אפשר לסחטו אסור רבו דעת ט"ז ד'
28. בספר החומה סי' נ"ב כתב דברי חוסי' בפלפולס אין הגיעלו כלים גדולים למ"ד החיכה נעשית נעילה, ומסיים שם בוד"ל ומיחו איסורים אחי שפיר ע"כ (ברוך טעם)
29. עיין בלב אריה חולין ק"ח ע"ב חוסי' ד"ה אמאי מה שכתב

בטעמא ועיי"ש בפלתי ס"ק א'.
25. עיין בודיושי רבינו חיים הלוי (פ"ט הי"ט) ביאור החילוק בין לאסור גוף החיכה ושלא לאסור הקדרה, עיי"ש.
26. דאמרינן שם חוסי' בחוסי' לר' יהודה לא בטיל והא שם מידי באיסור החומין דקיי"ל דהוי רק מדרבנן (פלתי סי' ק"ט) ליישב בה.

קצ שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב

נמשל זה בשור אש"י דלית בה זימא ללמלא מ"מ אטור וכן מלב י"ס לאטור לבשל זה לממלה מין דמטע זה כף של כשר דשא מהאי טעמא. אסקר הממטר לבשל זה מלב מין שחף יהי של כשר וי"ל דשאמי הכה לדיון שהיה של חלב ממלה אין מויאלין אומה ממוקמה במאי דממטר זה כף. מן יומו דל"ט עד י"ט משא"כ כמה ללא נעשית ממולה של מלב ממט אלא שמתח זה כף של מלב הלכך גרע טפי וזי"מ לעין דלמא עין מ"ו ועמ"ש דנישם. אלו כמפר אפי רבדי דף מ"ח והאג"ד כחממי ועין עוד מנישים אלו לקמן מימן.

צ"ח (שעי' ו' כ"ב) בצליים או ידקות (שעי' ו' צ"ח) שבלועים בשור.
 ידקות מ"ו ז"ל הטור כתב בצמ"ר (י') שבלועים (זה מבישר ו) ובשלים פירות ממטר טעמו או שממין פסין המרומה (מ"י ע"ה) אפי"ר דשפאר של כשר דק דק אכל אם חמ"א

אם ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

באר ה"ה
 ודע שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

והטור שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

באר הגולה
 ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

דגל ברבבה
 (ט) [מעלה] דניא

משפחת דניא דינא
 בשאר איפורים.
 נבלה ל' העטם אף ללא
 שחי' י"ט עד י"ט מ"ו
 שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב. וזו ע"י שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

מה שפתי כזה יורה דעה סימן צד הלבנות בשור בחלב מוריה זהב.

שפתי כהן יזרה דעה סימן צד הלכות בשר בחלב מורי זהב

שלא נמקה וממנו וא"ל להפריטו אבל אם חספו הצל בסמין (יא) ואחר כך בישרו בה בשר פירוש מפילו מן המנה של איסור מפילו י"ט ששים (ו) לרין להפריט הצללים מן המצביל לעת של ציפול מלב וסא דהוה זה כל שכן למי שכלן אין בלוע ע"י סימון או צעיין אחר כמה שאפשר לקר"ל אפשר לטמונו אסור ממלכ עממו ועשם הסלכ הצלוע כבר נקלס על ידי המים: ע"כ ועיין לקמן סימן ז"י: (כד) ובה שכן בקדרה ב"י. (סעיף ז) (יב) כנגד מקום הסכין ב"י. טעור כחכב בשם רעיו פרק לומר כל שכן בקדרה דלע"י בלח

י"ט צד י"ט דלמריין מני ועיין בקדרה חולבת אם ירדע כמה בשרי כל הסכין והס"ע לא העמיקו לפי עסקי"כ"י: (סעיף ו) (כה) בשר בלוע בבצלים ובידקות אין צריך ששים שצדו פרץ אויל לעממיה דקמיה ליה ר"ש סימן זה. גממכת מס מקלמו מס כונו ולא קיימא לן בן על בן אין צריך רק כנגד המקום שחמך אלכ רשיל פרץ רק כנגד המקום סימן מ"ט כחכב מצריך לשער נגד כל הסכין דהיינו הלהב מן לקמא דכל מוסר בסכין אינו מדקדק כמה חמך בסכין ואף אם יאמר ברי ל שלח מחממי רק כמקום זה אינו נחמין לכל מלמח דלא רמיח עליה דלע"י

לכד אלכ חממיה כולה רוחמח ב"י טור בשם ר"י פרק ומח מסכ"ל ז (כה) ובכ"י ב"י בשר רותח שחחברו פכ"ה סימן י"ט והוא הוין דהוה מצי לאלקן דע"י סכין שחמט ע"י שהאיסור משום דס למריין מוסק

שירין אלכ מומח רוב דס הוא דעולע קמח ולא נאסר כל כן משום ה"י בני בקליפה משא"כ צלעמ כחך או חלב עי"ל ולא עמדתי על סוף דעמו דודאי לא עלה על הדעה לדמויו לסקין שחמט זה כשרה והוא מפילו קליפה לא בני דלע"י דעריד למיפלג דמח לא בלע דמח ודלמיה ש"ס (מולין קול) ומצבך לעל סימן י"י בלח הממירן מרמי לה לסקין על ג"י שחמט זה דלמריין כפ"ק דמולין (ק"ו ח' ע"ט) דלפילו למ"ד פ"ט השממיה רומח סני בקליפה וכן הוא נבגבת סמ"ק סימן ר"יה דלע"י ע"כ ח"כ הכה ליעל איסורה דדס אלכ משום שמומיה דלמריין וד"ל חלק כחכב ויהי כדורו. (כז) אם אין בה ששים ב"י. ואע"כ לקמן סימן ק"ה סעיף ד' כמה הטור והמתבר דלס נפל איסור על חממיה שנקדריה כסא חן לרועב סני געמיה ס"ל וימו תפול הכה דלכד דוקמא דלפניה מתפשט צעלו וכן משמע מלוק זה צדו יוסף ומאיסור והימר הארוך עס ע"כ עי"ל דקמח ס"ל הוא בלוע ג"כ משמומיה על חממיה והכ"י גונא יי מני מיירי שהשכר שמן וצדור (של) שמן כמנו הטור והמתבר עס סעיף ה' דלמריין על משום מורכח לטון והכ"י ד"ס פוסקים והיחלם המתבר עס דמורפיה דעון ערף מרומח דלפילו אין הסכין לן יומו משוי ליה י"ט לשח מ"מ נטוין להספוט צבולה ציפול ערף: (כח) כנגד מקום הסכין. ומנך לנרעל גדלשונה שחמט"י שיהא עיקר דלף על גב דמס מקלמו מס כונו מ"מ לא הולך גליעמו צעלו וכן משמע. נצדלו כמ"ק עס וי"כ פ"ט יוסף ומרת סממח סוף כלל ס"ח (ד"ו י"י) דלע"ין לא נריך. לשער רק נגד הסכין שהשכס כצטר ולכ"י מ"ט סימן ז"ט. הסכין היינו מקום שנגע כצטר אלכ מהכש"ל כחכב באיסור והימר שלו (פ"י ס"ח א"ח ז') ונשפרו פכ"ה מ"ט סימן ז"ט. הסכין היינו מקום שנגע משום דכשומך כסמס על חממיה וי"ט אינו יודע עד כמה חמך והפילו. ואמר בני ל' עד כמה חממיה מ"מ כל מלמח דלא רמיח עליה דלע"י לאו דלעמיה ועי"מ אין לריך לשער נגד הקמח עי"ל ודלרי החממך והכ"י עיקר מיחיה ודלרי דלא אמרו אלכ כשידוע לו בצדור עד כמה חמך אלכ מן הקמח ודלרי למחך ככל הסכין ונריך. ששים נגד כל הסכין מן הקמח:

ביאור הגר"א (כאן) וכל שכן בקדרה ב"י. דהוי נ"ט ב"י נ"ט: (וכן) בשר רותח ב"י. דלא כרבינו ברוך שכתב דרי בקליפה ומביא ראייה מפרק קמא (תי עמוד ב') דסכין של גברים קולף לחי לישא משום דבתי השחיטה רותח בשרו אינו רותח כי אם קליפה הסמוכה למקום החיתוך בית השחיטה:

למאור היה נראה דמקדוק נקט בן. ולא נקט. ונפסל מלכ בלח נקלס אלכ בבצל סמל י"ל דענין ששים נגד כל הצללים דמלכ נכנס דמיירי בקרינה על מלכ אלכ אין מלכ בקרינה אלכ דמי אחר חממו ועשה עימל והכ"י יוסף ואוסף וכן הצללים נשאלו באיסור ומה הוא דממני ששים נגד חממך וגם הצללים נטוין מוסר. דלפ"ה (סימן ז"ט סעיף ב') הדין: (ס' ב') דהחתיכה אסורה. כצט"ל מש"ע דעמס מלכ נכנס בצללים והאימר הצללים וגם יסמרו חמ"י בן המכיל מס אין ששים נגד כל הצללים דעמסם הולכ שחממיל קורס עממס לצללים הוא י"ט צד י"ט דלמריין ואלס ליעל ששים נגד הכשר הוא דלמריין ק"ל לטומח המתבר (סימן ז"ט סעיף ב') הכה אסור דמנללס למיס לא מיקרי י"ט צד י"ט כיון ללא היה בלוע ככלי לא

באר היטב (יח) שב"ע. כחכב בחשובת מחר"ם מלובלין דאס יש ששים נגד הכשר הבלוע בבצל או אף הבצל מותר אע"פ שלא נמחה ונחמך וא"כ להפרישו אבל אם חתכו הבצל בסכין של איסור אפילו יש ששים צריך להפרישו הבצלים מן החבשיל ע"י סימן דק"י"ל אפשר לטמונו אסור עכ"ל וע"ל סימן צ"ו: (יח) הקדרה. כחכב חש"ך רבכ"י כחכב ב"ס ק"צ ח"ל ומיהו היכא שריה בלוע מנשר בחלב שנוחבל בה נראה דלכ"כ כשהתורה בה מים חור מעת לעת חשוב כאילו חור ונחבשל בה האיסור ומוכיח מעת לעת משעת חימום המים דהא בכשר בחלב כ"כ מורו שחתיכה נעשית

בבילה עכ"ל ולא הירידא דהא טעמא דהפוסקים דאמרין אלכ בשר בחלב חתיכה נעשית בבילה הוא משום דכל חד באפי נפשיה שרי ובי אימחה בחדדי אסור הלכך. הכשר עצמו נעשה איסור משא"כ חתיכה נעשית בבילה מ"מ חמ"י לרדין. דק"י"ל בכל אסוריה חתיכה נעשית בבילה אין נפקותא כאן בכל זה עכ"ל. (אבל קצת חשקה ל"י למח צריך כאן. ששים נגד חממך שבלעל הקדרה אם בשלו בה מים חור מעת לעת ולא אמריין. דהוי נ"ט ב"י נ"ט מחלב לקדריה ומקדרה למיס חמין שחחממו בחמים וממים חמין לקדריה

באר הגור"ה י טס בשם ר"י פרק: יא י"י ודמח המולקס עליו ללא אמריין מס מקלמו מס כונו:

דגוף מרבה: [ו] [ממילא] צריך להפריד הבצלים מהתבשר ע"י סימון. ואיך עממין עד שיעטם ללס לא י"ט למח טעמא עס פחות מששים ויחזור ויפטר הכל ועיין סימן ק"ו ע"כ:

גזיין מדרש"א: כו בשר רותח ושחחברו. וכלימא דחמך דסכין אלכ שמונה בשר רותח אסור רק כד קליפה סמ"י ח': כח אם אין בה ששים כנגד. עיין גליון שירי סימן צ"ב סק"ג:

הנהגות והנהגות: ח עיין פרי מגדים שכתב ריש כ"א טעמו מוסר ומנהי באיסור והימר הארוך כלל לו ל"ו ג. ועיין ביד יהודה (פירוש הארוך אות לו) שכתב ריש טעמו מוסר כמ"י מגדים נריך להנהי כלל לו ד"ו ז':

בבילה עכ"ל ולא הירידא דהא טעמא דהפוסקים דאמרין אלכ בשר בחלב חתיכה נעשית בבילה הוא משום דכל חד באפי נפשיה שרי ובי אימחה בחדדי אסור הלכך. הכשר עצמו נעשה איסור משא"כ חתיכה נעשית בבילה מ"מ חמ"י לרדין. דק"י"ל בכל אסוריה חתיכה נעשית בבילה אין נפקותא כאן בכל זה עכ"ל. (אבל קצת חשקה ל"י למח צריך כאן. ששים נגד חממך שבלעל הקדרה אם בשלו בה מים חור מעת לעת ולא אמריין. דהוי נ"ט ב"י נ"ט מחלב לקדריה ומקדרה למיס חמין שחחממו בחמים וממים חמין לקדריה

קטד שאלות ותשובות פסקים יור"ד רבי עקיבא איגר

הבלוע ולא נשאר רק משהו, הוי כאלו עתה בשעה שנודע נתערב המשהו שבתוכו ואינו אוסר, כך היה נראה נכון.

אבל מה אעשה דלישנא דהרשב"א בתשו' (סי' תצה) וכן לישנא דהר"ן פרק כ"ה (קת, א) משמע להדיא דאין יודעים שנתפשט האיסור בשוה דאפשר דהרבה נשאר בתוכו, והוי פשוט דחתיכה שבלעה חלב ונתכשלה עם אחרות שיש ס' נגד החלב והוציאו החתיכה ממנה ונפל לקדירה אחרת דאוסר, ולא אמרינן דבבישול האי נסחט האיסור לכולם בשוה ולא נשאר בתוכו רק משהו ואינו אוסר לקדירה אחרת. אלא ודאי דחיישינן שנשאר בו הרבה איסור. וגם הב"י (סי' ק) לא כתב כן רק על הקישיא דיהיה מחני טעימת הקפילא את החתיכה, דאם לית בה טעם לישתרי, וכזה תירץ דאם רק משהו נשאר בתוכה ג"כ אוסר, אבל בלא טעימת קפילא אי"צ לזה דהחשש שמא לא נסחט בשוה נשאר בו הרבה (ומה דבוקדירה בלע בכצל וחבלין מותרים בעצמן, אמת טעמא לא ידענא, והי יאיר עינין. וכיין שכן יפה השיג הש"כ בדבריו על האו"ה, דעכ"פ לאותה חתיכה אין היתר אף בלא ידע. ולזה אין היתר בני"ד למולייתא עצמה אם אפאה תחילה ואחר האפיה נתן בקדירה בשר ומים כנראה מלישנא דמעב"ת. L

וגם לענין הבשר ומים קשה מאוד להחיד כאשר כתבתו בגליין השי"כ (סק"ה) על מה שכתב אולי גם הרב בהגהותיו חזר בו, כתבתו ח"ל, לעני"ד הקלושה לית ביה ספיקא, דבדאי חזר הרב, דהא לעיל (סימן עג ס"ו) נמצא כבד בעוף וכו', וכתב עלה: בהג"ה ולכן וכו' ני"ב וצריך ס' נגד כל העוף, ולשוין נמצא' וכו' משמע דלא הרגישו שהכבד נשאר בעוף עד אח"כ שנמצא כן, הרי אף בלא נודע אמרינן נעשה נבלה. וכן פסקינן (סי' עב ס"ג) גבי לב. וראיתי בת"ח (כ"ל פה סי' ח) אחריו שהביא דברי האו"ה דבלא נודע לא אמרינן חני"ג, כתב עלה וצ"ע למה אסרינן באיסור דבוק כמו שנכתבאר לעיל גבי כבד, מיהו י"ל דבאיסור דבוק אינו מצטרף עכ"ל. ולא זכיתי

בחלב אלא במים בקדירה שהיא חולבת, דכזה שפיר מהני ס' נגד הבשר, דליכא חשש שהמים שבלעו מהקדירה טעם חלב נכנסו בכצלים, דהוי ני"ט בני"ט דהיתירא"י, ודוקא בליכא ס' נגד הבשר אסור, אף לשיטת המחבר (סי' צה ס"ג) דקערה חולבת בידה של בשר מקרי ני"ט בני"ט דהיתירא, מ"מ הכא אסור, דמכצלים למים לא מקרי ני"ט בני"ט, כמ"ש השערי דורא דאם אינו בלוע בכלי לא מקרי ני"ט בני"ט דלא נקלש. ואולם באמת בשו"ת מוהר"ם לובלין (סי' כח) לא משמע כן, וגם מדברי הגהת ש"ע (סי' צה ס"ג) שדרכו החבלין כמרן של בשר, אם אפלו בחלב אוסר אפילו ידעבד עד איכא ס' נגד הבשר הבלוע בהם. הרי דאף נתכשל בחלב ממש מהני ס' נגד הבשר הבלוע. אי"כ ממילא מוכח דהחבלין בעצמותן מותרים, דאם ניחוש דלא יצא הבלוע ונכנס תלב ונאסרו, ממילא נימא דני"ב ולבני ס' נגד כל החבלין. וכ"כ המג"א (סי' תמו ס"ה) ואם נתכשלו הויתים קודם פסח וכו'. ואף דבש"ע (סי' ק) כתב דאותה חתיכה אסורה, מ"מ הרי כתב המוהר"ם לובלין דדוקא היכא דבלע איסורא, אבל היכי דבלע היתירא אף החתיכה עצמה מותרת עיי"ש.

7 אכל מ"מ קשה מאד ושעמא בעי, דמ"ש

דבאסורא בלע לא אמרינן דנסחט ונפלט הבלוע, ומ"ש דבהיתירא בלע אמרינן דנסחט, אטו בכיפי תלי לה להפליט היתר ולא איסור"י. ולזה היה באפשרי לומר, דבאמת אמרינן דבבישול נסחט בליעתה ומתפשט בכלו בשוה, והא דחתיכה עצמה אסורה היינו כיין דנשאר בחתיכה מעט איסור, וכיין דהיתה כבר איסור, כל שנשאר בתוכה כל שהוא איסור, קיימא באיסור עד שיפליט הכל, וכמ"ש בב"י (סי' ק). וא"כ משי"ה בהתירא בלע דלא היתה שם איסור על החתיכה, כזה כיין דנסחט ונתפשט טעם בשר שבתוכו בשוה, אף דנשאר בו משהו בשר אינו אוסר. וכיין שכן שפיר יש לנו מקום לדון דגם לענין החתיכה עצמה מותר בלא נודע ולא חלה על החתיכה שם איסור, וכזה מותר כיין דנסחט

ר"י. וכ"כ רע"א בחידושו לור"ד סי' צד סע"ו.
ה. כעמך דוד כאן מכאן דהא דאמרינן אין תנעלה באוכלין הוי כמו תנעלה בדבר הצריך ליבון דלא ספיקין אוהנעלה. ומ"מ היכא דהיתירא בלע סגי בתנעלה, וחד טעמא הוא דאין אוסר חל על טעם קלוש לכתחילה.
ו. כתי' מראה כחן יור"ד (להגב"צ הכחן מוילנא) סי' עג מניה ברמ"א שם דצ"ל ונעלה במקום ונמצא. וכתב שלפ"י אין מקום להאית רע"א כאן אי אמרינן חני"ג בשלא נודע האיסור, דלא מיידי מוה חלל. וע"ש בשם בית הלל.

והחלב זה מזה לגמרי) הרי הוא מותר, וא"כ פשיטא שאם נפרדו הבשר והחלב זה מזה לגמרי, בודאי שניהם מותרים.

והנראה לומר בביאור מתי הראשונים אם אפשר להפרידו בבב"ח אסור או מותר, דלכאורה נחלקו בסברת המ"ד דאפשר לסוחטו אסור. דלדעת הרא"ה והר"ן, אפשר לסוחטו אסור פירושו דע"ז שנתערבו הבשר והחלב ביחד, הרי נעשו כגופו של איסור, ואף כל א' בפני"ע הוי חפצא של איסור. ומה"ט אף אם יתבטל חלק הא' ויחשב כמי שאינו, מ"מ ישאר חלק השני באיסורו. דהא אפי' אם יתפרדו זמ"ז לגמרי, עדיין ישארו באיסורם, ולא גרע נתבטל חלק הא' מאילו הוטר מכאן לגמרי. מאידך, הרשב"א סובר דכשנתערבו בשר וחלב זה בזה, לא נעשה כל א' בפני"ע כחפצא של איסור, רק נאמר דין שא"א לבטל חלק הא' מבלי לבטל גם חלק הב'. וממילא הואיל ולא נעשה כל א' בפני"ע כחפצא של איסור, לפיכך היכא שנתפרדו זמ"ז לגמרי, מסתבר דשניהם מותרים. ומעין זה ביאר הגר"ח ז"ל בחידושיו על הרמב"ם שם.

ונראה דנפק"מ עוד לענין אם בישל חלב בקדירה ואחר י"ב שעות בישל בה בשר ואחר י"ב שעות בישל בה ירקות (שהיא כ"ד שעות משעת בישול החלב). והנה כתב השו"ע (סי' צד ס"ג) שכ"ף של חלב שתחבו לתוך קדירה של בשר אוסרת כל זמן שהיא בת יומא. וכתב שם הש"ך (ס"ק י') דהיינו שהיא בת יומא משעה שתחבוה לתוך קדירה של בשר, אף אם אינה בת יומא משעה שבישל בה חלב, דכיון שהיתה בת יומא בשעת תחיבה הראשונה, נעשית נבילה ואוסרת. וחמה הש"ך על הב"ח שכתב בפשיטות שאינה אוסרת אא"כ היא בת יומא משעה שבישל בה חלב בתחילה.

ונראה שגם הב"ח והש"ך נחלקו בגדר דין חני"ע ואפשר לסוחטו בבב"ח. דלדעת הש"ך בב"ח חשיב כאיסור מחמת עצמו, דהיינו שהכל נעשה כחפצא של איסור. וממילא מסתבר דלענין לקבוע השם "בת יומא" לא אזלינן אלא כתר שעת התחיבה, דבאותה שעה נתחדש החפצא של בב"ח, ושוב א"א לדון על טעם החלב בנפרד. אבל הב"ח סובר דבב"ח הוא איסור בלוע, ודינו כדין שאר כל חתיכה הנאסרת מחמת בליעת שום איסור, דכל זמן שהאיסור בלוע בחתיכה הרי דין הכל כנבילה, אבל לעולם לא נתחדש חפצא דאיסורא מחמת נתינת טעם האיסור בהיתר. וממילא מסתבר דלענין לקבוע השם "בת יומא" דנים על החלב והבשר בנפרד, ולא משערינן מזמן שנעשה בב"ח.⁶³

63. עיין עוד בשיעורי רבנו בעניני בב"ח (סי' עא) שהעלה דאולי לא נחלקו הב"ח והש"ך בגדר איסור בב"ח אלא בגדר ההיתר דקדירה שאינה בת יומא.

שיעורי הגר"ח סולוביצ'ק זצ"ל
לפרט ונזקק אל הדין הא' קריא קריא
עניני תערובות
רפו

21

סימן פב
אין ביטול אלא מתחילת התערובת

7 ← כתב המחבר (סי' קו ס"א) שאם נאסרה חתיכה מחמת בליעת איסור אינה אוסרת אלא לפי חשבון שבה, דהיינו שאם יש במה שבקדירה ובחתיכה ס' כנגד איסור הבלוע, אז מה שבקדירה מותר, אבל החתיכה עצמה אסורה לעולם לפי שאיסור שבה אינו נפלט ממנה לגמרי.⁶⁴ ועיי"ש בש"ך (ס"ק ב) שהביא בשם הרשב"א דאפי' לרבינו אפרים דלא אמרינן חני"ע בשאר איסורים, מ"מ אין החתיכה נותרת לעולם משום דאפשר לסוחטו אסור.

ולכאורה צ"ע, דמה בכך שהאיסור הנבלע בחתיכה אינו נפלט ממנה לגמרי, הרי עכשיו נתפשט טעם האיסור גם בשאר החתיכות, וכעת יש כבר ששים בהיתר כדי לבטלו, וא"כ אמאי אינו בטל. והנראה בזה, שאין החתיכה יכולה להתבטל אחר שכבר נאסרה משום דאין ביטול אלא מתחילת התערובת. ומש"ה הואיל ובתחילת התערובת לא חל דין ביטול מפני שאז לא היה ששים בהיתר כנגד האיסור, ממילא גם לאחר זמן לא יחול דין ביטול.

אך קשה, שהרי כתב המחבר (סי' צט ס"ה) שאין מבטלין איסור לכתחילה, ואפי' אם כבר נפל איסור לתוך היתר אלא שאין בו שיעור כדי לבטלו, אסור להוסיף עליו

64. עיין בהשו"ה הרשב"א (ח"א סי' תצה), ובתשו"ה המיוחסות להרמב"ן סי' קנא) שכתב דהכי מסתבר דאלי"כ מצינו הגעלה באוכלין. וכ"כ ב"משמרת הבית" (ב"ד ש"א, ח:).

והנה נחלקו הראשונים בביאור המח' אם אפשר לסוחטו אסור או מותר. רש"י בחולין (קח. ד"ה ומאי, אי) ותוס' שם (ד"ה אפשר) פ"י דלמ"ד אפשר לסוחטו אסור. אם איסור נבלע בהיתר ונתן בו טעם ואסרו, אף אם חזר ובישל היתר זה עם היתר אחר ונפלט האיסור מהיתר הראשון עד שאין בו כדי שיעור נתינת טעם, מ"מ ההיתר עומד באיסורו. ומ"ד אפשר לסוחטו מותר סובר דאף דלכתחילה אין מבטלין טעם האיסור שבחתיכה, מ"מ בדיעבד אם נסחט האיסור ונתבטל, מותרת גם החתיכה שכבר נאסרת.

והק' על זה הרישב"א שם (ד"ה אי) דהיאך אפשר להיות דדבר שנבלע בו איסור ונאסר יחזור להיתרו כל שנסחט ממנו טעם האיסור שבו. ועיי"ש שהביא שהרמב"ן פ"י באופן אחר [ונרבינו הובאו בחי' הרמב"ן מהדורות ריימאן בסוף המסכת] דאף למ"ד אפשר לסוחטו מותר, לא אמרינן דחתיכה הנאסרת בתחילה חוזרת להיתרה ע"י ביטול טעם האיסור שבו, אלא רק שנדון בו מיהת להקל שלא תהיה אותה חתיכה הנאסרת נחשבת כחתיכה נבילה לאסור שאר חתיכות מדין מין במינו. הרי מבואר דלדעת רש"י ותוס' עיקר המח' אם אפשר לסוחטו אסור או מותר היא אם יש הגעלה באוכלין או לא. ואילו לדעת הרמב"ן כוונתו מודו לזה דאין הגעלה באוכלין, רק נחלקו אם בב"ח דינו כאיסור מחמת עצמו (כבשר איסור) או כאיסור בלוע (כבשר היתר שיש בו בליעת איסור).

היתר כדי לבטלו. ומוזה לכאורה מוכח דלא כיסוד הנ"ל, דאע"ג דבתחילה לא חל דין ביטול, מ"מ שפיר יתול דין ביטול אח"כ (רק דלכתחילה אסור לעשות כן). וכן נראה מלשון הרמ"א שם שכתב דהתיכה שבלעה איסור, לא מהני לה מה שניתוסף אח"כ היתר בתערובת, הואיל ואמרינן בה חנ"ג. הרי משמע דאי לאו דחנ"ג היה אפשר לבטל את האיסור ע"י הוספת היתר אע"פ שלא נתבטל האיסור בתחילת התערובת.

ונראה ליישב דשאני התם שהוספת היתר מהווה תערובת חדשה, אבל ע"י מיעוט בליעת האיסור לא חשיב כתערובת חדשה. ועוד י"ל דהתם יש שינוי בכמות התערובת, שניתוסף היתר בעין, וכל היכא שניתוסף היתר בעין או נתמעט איסור בעין שפיר חשיב כתערובת חדשה. אבל אם רק נתמעט טעם איסור, שע"ז לא נשתנה כמות הבעין שלפנינו, לא חשיב כתערובת חדשה.

אך עדיין קשה, דהנה מבואר בשו"ע (סי' ק ס"א, סי' קא ס"א) שבריה והתיכה הראויה להתכבד לא בטילי אפי' באלף. וכתב השו"ע (סי' קא ס"ו) דהא דלא בטילי אפי' באלף היינו דוקא בעודם שלמים, אבל אם נחתכו או נתוסקו עד שנאבדה צורתן שפיר בטילי, דתו לא חשיבי, ואפי' אם נתוסקו לאחר שנתערבו עם היתר. הרי להדיא דאע"ג דבתחילת התערובת לא נתבטלה הבריה או החתיכה מ"מ שפיר מתבטלים הם אם נחתכו או נתוסקו אח"כ. וצ"ע דהא אין ביטול אלא מתחילת התערובת.

והנראה בזה, דהנה השו"ע (סי' קט ס"א) פסק כשיטת הרשב"א דחתיכה שנתערבה כאחרות יבש ביבש מין במינו בטיל חד בתרי אבל אסור לאכול שלשתם ביחד, משא"כ בתערובת לח ביבש או לח בלח שיש בו ס' היתר כנגד האיסור, דודאי מותר לאכול הכל ביחד. וכביאור הדבר נראה לומר דס"ל להרשב"א דביטול יבש ביבש אינו מדין ביטול ברוב אלא מדין אזלינן בתר רובא,⁶⁵ דדוקא בתערובת של בלילה שייך לומר שהאיסור נהפך להיות היתר משא"כ כשיש רק תערובת של ספק (שאינו ידוע איזו חתיכה היא של איסור ואיזו של היתר). וממילא אם יאכל כל ג' החתיכות בבת א', הרי בודאי יאכל איסור, דאף אזלינן בתר רובא מ"מ אין זה מהפך את האיסור להיות כמאן דליתא, אלא רק מותר לאכול חתיכה זו עתה משום דתלינן שזהו מהרוב של היתר.

ולפ"ז שפיר י"ל דלגבי תערובת יבש ביבש לא איכפת לן מתי נתהווה הרוב - אם בתחילת התערובת או בסופה. דדוקא לגבי דין ביטול הוא דאמרינן דלא מהני אלא מתחילת התערובת. משא"כ לגבי הך דאזלינן בתר רובא, דאף אם בתחילה אין אנו יכולים למיזל בתר רובא מאיזה טעם שיהיה, ורק לאחר שנתערב האיסור נשתנו הדברים עד שנוכל למיזל בתר רובא, גם בכה"ג אזלינן בתר רובא. ומעתה ניחא מה שכתב

65 הכי משמע מביאור הגר"א שם (ס"ק ה). ועיין עוד מזה בשיעורי רבנו לקמן (סי' צד אות א').

השו"ע לגבי בריה והתיכה הראויה להתכבד שנתוסקו, דלאחר שנתבטלה חשיבותם שפיר אזלינן בתר רובא אע"פ שבתחילת התערובת לא היינו יכולים למיזל בתר רובא.⁶⁶

סימן פג
גדר דין תערובת לענין ביטול

א.

כתב הרמ"א (סי' צט ס"ה) י"א דאפי' היכא דלא אמרינן חנ"ג לא מהני היתר לבטל את האיסור אלא אם ניתוסף קודם שנודע התערובת (והוא דעת האור"ה), אך לא נהגו להחמיר בזה. ונראה לבאר שהאור"ה סובר שכדי לבטל איסור בשישים צריך שיהא כל ההיתר נמצא בתערובת א', ולא בשתיים. והיכא שנודע נפילת האיסור לבעלים, הרי כבר נתהווה תערובת א', וממילא אין שום תוספת היתר אח"כ יכולה להצטרף להחשב כחלק מאותה תערובת, ואם תפול התערובת לתוך היתר אחר יחשב כתערובת שניה. ועל כן אפי' אם יש שישים בכל ההיתר מב' התערובות כדי לבטל את האיסור אינו מתבטל, דלא מהני שישים מב' תערובות לבטל את האיסור.

ונראה שבדבר זה נחלקו הראשונים לענין אי אמרינן קמא קמא בטיל בהיתר שנפל לתוך איסור. דדעת רש"י בע"ז (עג. ד"ה היתירא) היא דאמרינן קמא קמא בטיל לא רק

66 אלא דקצ"ע בזה, שהרי דין המחבר (סי' קא ס"ו) מקורו ברא"ש לחולין (פ"ז סי' לח), והלא דעת הרא"ש (שם סי' לו) היא שאם נתערבו חתיכת איסור בחתיכות היתר חד בתרי מותר לאדם א' לאכול כולן בב"א מפני שנהפך האיסור להיות היתר. הרי משמע דס"ל להרא"ש דאפי' היתר תערובת יבש ביבש מדין ביטול הוא, ומ"מ סובר הרא"ש דמהני ביטול גם לאחר תחילת התערובת.

והשיב הר"צ שכטר שליט"א דאולי לעולם פליג הרא"ש על יסוד זה שאין ביטול אלא מתחילת התערובת, ומה"ט חולק בנו הטור (סי' קו) על שיטת הרשב"א בדין אפשר לסוחטו. ועוד י"ל דאולי סובר הרא"ש שבתערובת יבש ביבש נאמרו ב' דינים - ביטול ברוב, ואזלינן בתר רובא. ומש"ה היכא שנתבטלה חתיכת איסור בתחילת התערובת שפיר נהפך להיות היתר ומותר לאדם א' לאכול כל התערובת בב"א. אבל מאידך, אף אם לא נתבטל האיסור מתחילת התערובת, מ"מ שפיר אפשר להתירו אח"כ ע"י הך דינא דאזלינן בתר רובא, אלא דבכה"ג אסור לאדם א' לאכול כל התערובת בב"א.

ועוד העיר הר"מ גנן שליט"א דלפי מה שהעלה רבנו לקמן (סי' פו) ליכא סחירה בדברי המחבר כלל. דמאי דבריה דבר חשוכ לא בטילי היינו מפני שיש בהם הפקעת התערובת, כלומר שעפ"י דין אין בריה דבר חשוב מתערבים בהיתר, אלא חשיב כאילו הם ניכרים ועומדים בפני"ע. וא"כ כשנתוסקו או נתפצעו הרי נעשה התערובת מתחילה, וממילא שפיר חל דין ביטול כמו בשאר תחילת התערובת.